

rørende ere ikke blot de enkelte Tilfælde af den legemlige Kevselse; men hvor maa det ikke i det Hele gjøre et krænkende Indtryk paa den tjenende vorne Mand eller Qvinde at staae under en Andens vilkaarlige Kevselsesret? Forholdet har jo aldeles forandret sig siden hiin Tid, da denne Ret hos Herskabet var virkelig berettiget; dengang var Tjenesteyendet en Deel af Familien. Den Bestemmelse, som hjemler Kevselsesret, findes ogsaa i det Capitul af Loven, som omhandler Forseelser af Børn mod Forældre og af Forældre mod Børn; Tyendet blev dengang paa en Maade betragtet som Huusbondens og Hustruens Børn. Nu derimod har dette allerede for en stor Deel forandret sig og forandrer sig mere og mere. Forholdet er nu væsentligt gaaet over til at blive en Contract om Arbejde; men dog existerer endnu overalt, baade i By og paa Land, den gamle Kevselsesret. Og dog er det unægteligt en Urimelighed, at en Contract om Arbejde skal berettigge den Ene af Contrahentene til at slaae den Anden, naar han er uilfreds med Opfyldelsen. Dersom det hele ældre patriarkalske Forhold endnu fandt Sted, saa kunde det endda have Noget for sig, og dog maa jeg selv da erindre om, at det dog yderlig sjelden vilde være rigtigt, at Forældre revsede deres vorne Børn. Jeg kan ikke undlade at gjentage, at her er Tale om en Klasse, som ikke, eller i alt Fald kun for en ringe Deel, har bidraget til, hvad de to sidste ærede Talere have berørt, at sende os til Rigsdagen. Det er ikke vore Vælgere, vi her behøve at tage Hensyn til, — tværtimod, endeel af vore Vælgere kunne maaskee synes godt om, at man forkastede denne Lov; — men det er den almindelige Humanitet, man her skal tage Hensyn til (Hør!), og det er den, man skal søge gennemført (Hør!). Betænk, mine Herrer! naar vi tale om andre Forhold, saa fragaae De netop de selvsamme Grundsætninger, som De her synes at ville gennemføre. Er der saaledes Tale for Exempel om Militairforholdene, hvor dog Nødvendigheden af streng Disciplin er ganske anderledes fremtrædende, — hvor villige ere da Alle til at indrømme, at man her ikke behøvede daglig at gennemprygge Soldaten, for at bringe ham til Lydighed; har

ikke den nyere Lovgivning frataget de lavere staaende Befalende den Straffemyndighed, som man meente ikke var nødvendig, og i det Hele indskrænket Pryglesystemet, og har der deraf vliift sig nogen skadelig Følge for Disciplinen? — saa langt fra, at det hører til det ganske Sjeldne, at Disciplinairforseelser ere begaaede i denne Krig. Men derimod i dette Forhold, som vedkommer Dem selv, der kunne De ikke orientere sig i, at det vel var muligt, at man ogsaa kunde faae Tyendet til at gjøre sin Pligt, uden at prygle det. — Sagen er, mine Herrer! Frihed, hvis det gaaer ud over Andre, det vil Enhver; men Frihed, hvor det kunde hindre Ens egne Forhold, det er man bange for (Hør!). Man indseer saa klart, at i Andres Sager, der vil Friheden netop bringe det rette Forhold tilveie, men denne Myndighed, som tilkommer En selv, som man jo veed, at man ikke misbruger, den vil man nødvendig give bort: den kunde maaskee dog i et eller andet enkelt Tilfælde være ganske nyttig. Og her over glemmer man da, hvorledes den i mange Tilfælde ikke maaskee er skadelig, men utvivlsomt er skadelig, og hvorledes den ikke blot er dette i det individuelle Tilfælde, naar et enkelt Tyende maatte blive mishandlet; men at den især er skadelig, fordi den krænker den hele store tjenende Classes Selvbevidsthed, og fordi den strider imod den Frihedens Humanitet, som det er vor Pligt at føre ind i Lovgivningen.

J. Knudsen: Det foreliggende Forslag om en Forandring i Tjenesteforholdene, om hvis Fremme der nu er Spørgsmaal, forekommer mig at være en forbedret Udgave af det Forslag, som i forrige Samling blev bebudet af en af de nuværende ærede Forslagsstillere, men som da blev tilbagetaget. Uagtet det vistnok ikke kan nægtes, at Forslaget, saaledes som det nu foreligger, har Endeel for sig, navnlig med Hensyn til Bestemmelsen i den første Paragraph, der ophæver den Forpligtelse, der hidtil har paahvilet ugifte Personer af Bønderstanden til at tage Tjeneste indtil deres 28de Aar, saa kan jeg dog ikke nægte, at det forekommer mig, at Forandringer i de nu gjældende Lovbestemmelser om Tjenesteforholdet i eenfædig Faveur af Tyendet forekomme mig at være ubetimelige, og at slige Forandringer